

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 74 (824) ♦ Четвер, 21 квітня 1994 року ♦ Ціна договірна

Цитата дня:

Україна не має наміру перенести свої ракети, а також завоювати Кубань і розробляти нові види зброї масового знищення. Це не що інше, як міф, вигаданий деякими російськими газетами. Наша держава з самого початку виступила за знищення ядерної зброї... Поки остаточно не вирішиться питання Чорноморського флоту, будуть різні думки і позиції. Ми маємо ставитися до цього спокійно. Але ясно одне: два флоти поруч знаходитися не можуть. Якщо російські базуватимуться у Севастополі, то для українського ми визначимо іншу базу.

Л. КРАВЧУК

Як вирішувати проблеми ЧФ?

На ім'я Президента України, Голови Верховної Ради надійшла телеграма від офіцерів Західного морського району ВМС України, в якій — подія за позитивні зрушення у розв'язанні проблеми Чорноморського флоту. У телеграмі запропоновано для ВМФ Російської Федерації віддати в оренду пункт базування Феодосію і Доугуалі і ні в якому разі Севастополь. Головна база українських ВМС має бути саме в Севастополі. Тут військово-морські училища, яких в Україні більше ніде немає, кадри, ремонтні підприємства, інфраструктура. Севастопольська організація «Просвіти» виступила із заявою, в якій також наголошується на неможливості базування в Севастополі двох військо-вих флотів.

(Закріплення на 2-й стор.).

КВАРТИРА НА ВИРІСТ

Абзац з листа

Дванадцять років стою в черзі на будівництво кооперативної квартири, бо на одержання державної надії не було. По карбованню збирала гроші, щоб оплатити її, коли настане потреба. І дочекалася. Щоб оплатити її, нині треба... п'ятсот мільйонів купонів. Зайди в мене, простою людини, стільки грошей? Щоб заробити таку суму, я повинна вдень і вночі працювати тридцять років — не їсти і не пити. Я не одна пошлася в дурні...

Галина ВЛОДЕК.

Київ.

Що й казати, для нас побудувати квартиру — величезна проблема. Начебто й будувати не маємо, а черга нема кінця. Хоч відома партія — згадаймо — палко клялася: до 2000 року кожна сім'я матиме окрему квартиру!.. Цього не могло і не може бути там, де квартири «вагоно». Будівельники будівництво ніколи не забезпечать житлом усіх. Тим більше, що людина гідна не просто житлоплощі, а житла внаслідок. Тобто з урахуванням і можливо-го поповнення сім'ї, і своєрідних та застарілих зручностей.

Але на виріст — це значить також, що нам треба піднятися над обудованим і приміжним нереконструкційним, нібито державою повинна давати нам житло. По-перше, це екстремна несправедливість — хоча б тому, що кращі працівники сплачують більші податки — на житло гуляють чи в згоді. Додайте ще крутість при розподілі... По-друге, житло — це мов, твоє, його проблема, і вирішувати її маємо самостійно. Як дозволяє кишень. Тобто — як працюємо. Щоб жити у центрі міста чи на околиці, у багатоквартирному будинку чи в комерції за індивідуальним проектом. Держава ж повинна створити для цього умови. Це дозволить кредити, пільги будівельним компаніям тощо. І тоді наші досвідчені будівельники, як от бригадир мулярів-штукатурів Софія Наумук (на нижньому знімку), працюватимуть з іще більшою віддачею.

На виріст — це, отже, нові підходи, нова політика в житловому будівництві. Один із переві-рених світовою практикою шляхів — іпотека. Докладніше про це читайте на стор. 6.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Той, хто хоче працювати, знаходить можливості...

Сьогодні вже стало прямо-таки модою лякати однією однією крахом економіки і ледь не крахом нашої держави. Слів немає — справді, важко нам нині, як ніколи. Але ж люди працюють, прагнуть своїм розумом і руками замість панічних розмов робити щось практичне, аби вийти з цієї скрути.

Ось і позавчора Президент України Л. Кравчук був запрошений адміністрацією Києва і Харківського району міста на відкриття дитячої поліклініки. І хоч вартість цього проекту з трьох мільйонів через інфляцію дійшла до 7 мільярдів карбованців, Київська адміністрація зуміла довести цю будову до фінішу.

Даруйте за емоції, але важко було без захоплення обходити лікувальні кабінети, палати, дитячий на найновітніше технічне обладнання. Словом — не лікарня, а справжній дитячий палац, де разом з усіма лікуватимуться і діти, що постраждали від Чорнобильської катастрофи.

Головний лікар нового медичного закладу. Анатолій Лущев, даючи пояснення Президенту і іншим гостям, зауважив, що ця поліклініка разом з денним стаціонаром збудована так, що всі відділення обмежені від інших, і потоки пацієнтів таким чином не перетинаються. Крім того, сказав він, тут є відділення дитячої дитини, де можуть реалізуватися заповіти великих древніх цілителів про те, що людину треба починати лікувати, поки вона здорова.

Знайомлячись з персоналом поліклініки і даючи висновок опісля роботи будівельників та медичних працівників, Президент України наголосив на важливості реалізації дитячих програм і, в першу чергу, тих, що стосуються оздоровлення наших дітей.

Шановні читачі!

Нагадаємо, що наша газета надходить до вас лише до 1 липня.

А далі — вирішувати вам! Подбайте заздалегідь, щоб отримувати «Голос України» у II півріччя. Передплатити наше видання можна до 1 червня у будь-якому поштовому відділенні. Передплатна ціна на 6 місяців — 108 тисяч крб., на місяць — 18 тисяч крб.

Відкріємо маленький секрет — чому треба поспішати з передплатою «Голосу України». Як тільки редакція отримає інформацію, що на газету оформили передплату 400 тисяч чоловік, передплата припиняється. Парадокс часу: чим більший тираж газети, тим більші збитки для редакції. Отже поспішайте бути серед 400 тисяч.

Індекс українського видання — 60955, російсько-го — 60997.

Ф. СП - 1

АБОНЕМЕНТ

На газету журналі 60955

"ГОЛОС УКРАЇНИ"

(індекс видання)

(назва видання)

Кількість комплектів

на 1994 рік за місяцями:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куди (поштовий індекс)

Кому (код передплатника)

ДОСТАВЧА КАРТКА

60955 (індекс видання)

ПВ місце літер

"ГОЛОС УКРАЇНИ"

(назва видання)

На газету журналі

Вар-тість

передплати

к-сть

коп.

Кількість комплектів

к-сть

коп.

на 1994 рік за місяцями:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий індекс

місто село

код вулиці

обл. р-н вул.

будинки

корп. кв. привласне

(код передплатника)

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо вшанування пам'яті жертв депортації з Криму

З метою вшанування пам'яті жертв депортації кримських татар, болгар, вірмен, греків, осіб інших національностей з Криму та виходячи з необхідності поновлення їх прав постановляю:

1. Провести у травні 1994 року заходи щодо вшанування пам'яті жертв депортації з Криму.
- Оголосити 18 травня 1994 року Днем скорботи і пам'яті. У цей день на всій території України присутити Державний прапор.
2. Утворити Організаційний комітет з підготовки та проведення заходів щодо вшанування пам'яті жертв депортації з Криму.
- Призначити ЖУЛИНСЬКОГО Миколу Григоровича головою Організаційного комітету.
- Затвердити персональний склад Організаційного комітету.
3. Організаційному комітету розробити у десятиденний строк заходи щодо вшанування пам'яті жертв депортації з Криму та подати їх на затвердження Кабінету Міністрів України.
- Кабінету Міністрів України виділити необхідні кошти на підготовку і проведення цих заходів.
4. Міністерству України у справах національностей та міграції разом з Міністерством культури України,

Міністерством освіти України, Міністерством закордонних справ України, Академією наук України, урядом Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями за участю меджлису кримськотатарського народу, а також національно-культурних товариств, творчих спілок, інших об'єднань громадян і релігійних організацій забезпечити належну підготовку та здійснення заходів щодо вшанування пам'яті жертв депортації з Криму.

5. Запропонувати Державній телерадіомовній компанії України, іншим засобам масової інформації організувати широке висвітлення трагічних подій депортації з Криму та заходів щодо вшанування пам'яті жертв депортації з Криму.

6. Кабінету Міністрів України розробити та подати в установленому порядку пропозиції щодо правового врегулювання проблем добровільного повернення в Україну осіб кримськотатарського народу, осіб інших національностей та поновлення їх прав.

Президент України Л.КРАВЧУК.

м.Київ,
14 квітня 1994 року.

СКЛАД

ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ З ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ДЕПОРТАЦІЇ З КРИМУ

ЖУЛИНСЬКИЙ Микола — віце-прем'єр-міністр України, голова Організаційного комітету
 СМЕЛЬ Олександр — міністр України у справах національностей та міграції, заступник голови Організаційного комітету
 ФОРМАНЧУК Олександр — голова Державного комітету у справах національностей Республіки Крим, заступник голови Організаційного комітету
 ГОРБАТОВ Валерій — постійний представник Президента України в Республіці Крим
 ДЖЕМІЛІСВ Мустафа — голова меджлису кримськотатарського народу, заступник голови Організаційного комітету
 БІЛУХА Юрій — завідувач сектора з питань національної політики і культури Кабінету Міністрів України, відповідальний секретар Організаційного комітету
 БЕКІРОВ Надир — член меджлису кримськотатарського народу
 БРОШЕВАН Володимир — голова Товариства незалежних істориків Криму
 БУТКЕВИЧ Володимир — завідувач кафедри міжнародного права Українського інституту міжнародних відносин Київського університету, експерт ООН з прав людини
 ДАНЕЛЯН Анушаван — голова постійної Комісії Верховної Ради Республіки Крим з національної політики, міжнародних і міжреспубліканських відносин і культури, голова правління вірменського культурно-освітнього товариства «Айуш»
 ДЗЮБА Іван — міністр культури України
 ДРАЧ Іван — голова Ради Товариства зв'язків з українцями за межами України
 ЄРМАК Валерій — голова Сімферопольської міської Ради народних депутатів

КАРАЖОВ Георгій — голова Болгарського культурно-освітнього товариства
 КУРАС Іван — директор Інституту національних відносин і політології Академії наук України
 ЛІПАТОВ Валентин — заступник міністра закордонних справ України
 МЕМОТОВ Айдер — заступник керівника адміністрації Президента Республіки Крим
 МАТВИЙЧУК Володимир — заступник міністра фінансів України
 НЕДРИГАЙЛО Валентин — перший заступник міністра внутрішніх справ України
 ОХМАКЕВИЧ Микола — президент Державної телерадіомовної компанії України
 ПЕРЕСУНЬКО В'ячеслав — міністр культури Республіки Крим
 ПОГРІБНИЙ Анатолій — перший заступник міністра освіти України
 ПОЛІЩУК Олександр — заступник міністра України у справах національностей та міграції
 ПРИЦАК Омелян — директор Інституту сходознавства імені А.Кримського Академії наук України
 РЕНПЕНІНГ Володимир — голова ради товариства німців Криму «Відродження»
 РОМАНЕНКО Валентин — міністр освіти Республіки Крим
 СУМУЛІДІ Микола — голова Республіканського грецького товариства Криму
 ШЕРШОВ Нувет — редактор газети «Янни донья»
 УМІЛБГА Микола — голова Комісії Верховної Ради України з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнародних відносин

ЗУСТРІЧ З ПОСЛОМ

19 квітня Перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Дурдинець прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Куба в Україні Діохенеса Ериандеса Асторга на його прохання. Відбувся обмін думками щодо проблем внутрішнього життя обох країн та міжнародного співробітництва. Зокрема, викладаючи позицію України у взаємовідносинах з іншими державами, Василь Дурдинець акцентував увагу на перспективних напрямках подальшого зміцнення взаємовигідного співробітництва

Україні і Республіки Куба. Він передав щире подяку кубинському народові за братерську допомогу в боротьбі з наслідками аварії на Чорнобильській АЕС, в тому числі за оздоровлення майже 13 тисяч дітей з району, які зазнали радіаційного ураження.

В розмові, що проходила у конструктивній, відкритій обстановці, взяв участь завідувач відділом Європейського управління Міністерства закордонних справ Республіки Куба Пабло Тельман, котрий перебуває в Україні з робочим візитом.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ УРЯДУ КРИМУ

Оприлюднено укази президента Республіки Крим «Про зміни у складі центральних органів державної влади Республіки Крим» і «Про уряд Криму». Згідно з ними до складу уряду входять: президент, віце-прем'єр і дев'ять міністрів. Усі, без винятку, міністерства очолили нові люди. Міністром, керівником Служби державних справ став Віктор Мінін, міністром сільськогосподарства і продовольства — Сергій Нікольський. Як і керівники міністерств економіки та фінансів (про що ми вже

повідомляли), вони також москвичі, з команди віце-прем'єра Євгена Сабурова. Сім міністрів уже зайняли свої пости. Поки що вакантною залишається одна посада — міністра соціальної політики. Головою Служби безпеки Криму пр ацією Іван Коломичев. Президент України Леонід Кравчук, як відомо, скасував указ пре зидента Республіки Крим про призначення на цю посаду Валерія Леніхова.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Як вирішувати проблеми ЧФ?

(Початок на 1-й стор.)

Це — дуже небезпечно за умов, коли місцева влада втручається у військові справи, провадить антиукраїнську політику. В таких умовах українські ВМС та інші частини Збройних Сил — єдиний гарант стабільності в регіоні.

Севастопольська організація Спілки офіцерів України звернулася до Президента

України, МО з проханням врахувати при остаточному розв'язанні проблем ЧФ, що головною базою українських ВМС має бути Севастополь. Інакше Україна втратить всю ВМС, адже базу ЧФ будували сотню років і вартість її — мільярди доларів. Мова може йти лише про тимчасове використання берегової інфраструктури російським флотом.

У партіях і рухах

КОМУНІСТАМ ДОПОМАГАЮТЬ КАМΠΑНІЇ

Компартія України, як значив перший секретар її ЦК Петро Симоненко, за підсумками парламентських виборів може святкувати перемогу, бо матиме в новій ВР найбільшу депутатську фракцію, за яку проголосувало понад 10 мільйонів виборців. Крім того, за словами П.Симоненка, партія, зареєстрована тільки в жовтні минулого року, заявила про себе як реальна політична сила, підтвердила, що серед народу це є прихильність до радянської влади, соціалізму та братерства народів. А ще один лідер КПУ, Борис Олійник, маючи на увазі можливість використовувати будь-які вибори як трибуну для пропаганди своїх ідей, відперто заявив: «Чим більше кампаній, тим більш успішні комуністи».

П.Симоненко, народний депутат, висунув свого партією ще й претендентом на кандидатуру в президенти України, теж заявив, що президентські вибори КПУ використає як трибуну, а на виборах місцевих органів влади йдуть успіх буде ще переконливішим. Відповідаючи на моє запитання: «Як узгоджується участь у виборах президента з попередніми заявами про неприйняття інституту президентства?», — П.Симоненко сказав, що в разі перемоги

він використає цю сьогодні узаконену посаду для наведення елементарного порядку в країні, а за тим ініціює цілізоване скасування цього інституту.

Саме наведення порядку в країні, в її економіці, відновлення державного управління комуністи вважають своїми головними парламентськими завданнями. П.Симоненко значив, що винувачення комуністів у пратненні «розв'язки громадянську війну в Україні» — безпідставні, КПУ літять конструктивно, блокуючи з усіма, хто сповідує споріднені погляди. П.Симоненко спростував також повідомлення про «носталяжно-пенсійний вік комуністичних депутатів». За його словами, серед депутатів-комуністів тільки один пенсіонер, а середній вік решти — до 50 років.

Щоб зупинити розграбування України, адже думку КПУ, сьогодні триває, комуністи запропонували надзвичайні економічні заходи, котрі сприятимуть інвентаризації і грабницьких законів, і ресурсів, які ще залишилися. Тому КПУ виступає за обрання нового керівництва парламенту і формування нового уряду. Персоналії не називали.

Володимир СКАЧКО.

ПЕРЕВІРТЕ, ЧИ ПРАВИЛЬНО ОФОРМЛЕНА АБОНЕМЕНТ!

На абонементі повинен бути відбиток касової машини. При оформленні передплати (переадресування) без касової машини на абонементі проставляється відбиток календарного штемпеля виділення зв'язку. В такому разі абонемент видается передплатникам з квитанцією про оплату вартості видання (переадресування).

Для оформлення передплати на газету чи журнал, а також для переадресування видань бланк абонемента з достовірною карткою заповнює передплатник чорнилом, розбірливо, без скорочень, згідно з умовами, викладеними в каталогах Союздруку.

Місячні клітинки при переадресуванні видань, а також клітинки <ПВ - МІСЦЕ> заповнюють працівники підприємств зв'язку з Союздруку

ЯКІ

21 квітня 1994 року. № 74 (824)

ДОРОГА В ОТЧИЙ КРАЙ

Для багатьох наших країн, які з величчю долі опинилися в найдалішніх кутках світу, настав час повернення. Якщо не назавжди, то в гостину, в отчий край, де рід починався, де коріння залишилося. І в мандри переважна більшість з них рушає повітряним шляхом — до столичного аеропорту Бориспіль. Якщо доведеться влаштувати цей маршрут, то ніякі пасажирські літаки зручніше за інші. Скажімо, жителі країн Північної Америки чи Канади купують авіаквитки до Праги, Будапешта, Варшави, Хельсінкі — особливо ж ті, хто їде в гості чи в справах на Західну Україну.

Національна авіакомпанія «Авіалінії України» вирішила змінити ситуацію. А оскільки досі вона здійснювала чартерні рейси літаком Іл-62 лише до Києва, то переліт авіаторами України постоєло завдання освоїти для польотів аеропорт Львова та Івано-Франківська. Так, освоїти, адже оці потужні машини жодного разу не робили посадок в аеропортах обласних центрів, де довжина злітної смуги на кілометр коротша, ніж у Бориспіль.

Тому минулого вівторка літак Іл-62 зі спеціальною комісією авіаспеціалістів на борту та групою журналістів вирушив у технічний рейс до Львова. Щоправда, через сильний вітер сідали доволі в аеропорт Івано-Франківська. Командир екіпажу Олександр Сапон так майстерно зробив це, що ми, пасажири, майже не відчули дотуку шасі до бетону.

І поки журналісти їздили на екскурсію до міста, диспетчери, спеціалісти аварійно-рятувальної служби, митники, прикордонники — словом усі, хто причетний до забезпечення відмінного обслуговування літака

у повітрі й на землі, — перевіряли придатність аеропорту Івано-Франківська приймати міжнародні рейси.

Львів та Івано-Франківськ — не єдині аеропорти в цьому регіоні, що спроможні приймати літак Іл-62, — розповідає віцепрезидент авіакомпанії «Авіалінії України» Володимир Горбановський. — І ще кілька військових аеродромів, які після відповідної підготовки теж у змозі справитися з цим завданням. А 23 квітня у Львові вперше зробить посадку літак, який доставить сюди пасажирів із Торонто (Канада). Це не лише побажання канадських українців (вони і є в основному нашими пасажирами), а й чисто комерційна акція. Адже досі подібні рейси здійснювали чеські, польські, угорські, фініські авіалінії, тож відповідно і валюта залишалася у них.

Нині пасажири вже зможуть вибрати, літаками якої авіалінії їм мандрувати. Звісно, посиляться конкуренція, але ми зробимо все можливе, щоб вони обрали саме «Авіалінії України».

Як повідомив журналістам заступник голови департаменту авіаційного транспорту Міністерства України Олександр Любим, у комісії не виникло претензій до роботи усіх служб аеропорту Івано-Франківська — його умови відповідають необхідним стандартам. Та й саме приміщення аеропорту з готельним комплексом, красиве, оригінальної архітектури, зручне.

Згодом Іл-62 здійснив технічний політ і до Львова. Отже незабаром в аеропортах цих міст приземлятимуться літаки з багатьох країн світу.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Не нічліжка, а інтернат

На сесії Чернівецької міської Ради народних депутатів ухвалено рішення про спорудження в обласному центрі будинку-інтернату для самотніх людей похилого віку, які не можуть доглядати за собою. Це буде висококомфортний житловий комплекс з усіма необхідними побутовими й комунальними зручностями.

Самотні громадяни можуть поселятися тут, здавши в міський фонд свою квартиру. У новому помешканні їм буде забезпечено надійну старість — гарантує депутати міськради.

Василь БАБУХ.

Чернівці

Хмельницький зміцнив кордони

Ні, у місті над Бугом політичні пристрасті не настільки вирують, аби довкола міста викопували траншеї і оголошували Подільську автономію, зводили свої застави. Хмельничани — люди помірковані поглядами і вживаєніх дій. І хоч живуть у тилі місті, але думають й про передній край держави — її кордони.

Тож для зміцнення кордонів України молодими, лужими кадрами минулого року тут було відкрито перший український Інститут прикордонних військ. І от минулого тижня вуз зробив свій перший випуск — 530 лейтенантів загальної освіти та інженерних спе-

ціальностей. Показово, що 80 відсотків з них громадяни України. І тільки дев'ять випускників віддали в інші держави СНД за місцем проживання батьків.

Уроцісти вручення дипломів відбулися на майдані Незалежності обласного центру. У церемонії взяли участь керівники області і міста, воєначальники, ветерани-прикордонники, батьки випускників, громадськість. З напутніми словами до випускників звернувся також єпископ Хмельницький і Шенетівський владика Антоній.

Людмила КСОНДЗ.

Хмельницький.

Продиктовано в номер

Сесія Севастопольської міськради

Обговоривши ситуацію в Севастополі та у зв'язку з конфліктом, що має місце 8-9 квітня в Одесі між підрозділами ЧФ і ВМС України, сесія Севастопольської міськради запропонувала керівництву України передислокувати штаб та інші об'єкти ВМСУ із Севастополя в інше місто. Депутати засудили практику протистояння ЧФ та ВМСУ, яка особливо наочно була продемонстрована останнім часом. На сесії зазначалося, що одеський та інші конфлікти між підрозділами доводять порожнечу нерішучості та несподобності найвищих керівників України та Росії. Сесія прийняла також рішення звернутися до ВР України нового складу та до Федеральних зборів РФ з проханням у найкоротші строки надати допомогу у розв'язанні проблем Севастополя та ЧФ у цілому відносно з припиненням у Масандрі російсько-українським протоколом.

Сесія прийняла рішення про проведення 26 червня опитування. Громадянам належить відповісти на такі запитання: «Чи ви за статус Севастополя як головної бази ЧФ РФ згідно з російсько-українським протоколом від 3 вересня 1993 року?»

Безвідплатна допомога — політичний жест

Тривав офіційний візит до Узбекистану прем'єра Держради КНР Лі Пена. Перебування гостя у Ташкенті стало плідним. Сторони вже підписали угоду про надання Китаєм молоді українській державі грошової позики, договір про повітряне сполучення, протокол про безвідплатну матеріально-технічну допомогу з боку китайського уряду.

Антисемітизм на Невському

На єврейському кладовищі в Санкт-Петербурзі зруйновано 160 могил. Це найбільший прояв вандалізму й антисемітизму в місті за останні десятиліття. На думку одних з керівників місцевої єврейської громади, такий акт закономірний, який виступає до уваги атмосферу екстремізму й антисемітизму, що панує у місті на Неві. Молоді люди відкрито продають антисемітську літературу на Невському проспекті.

Законотворчий процес не чекає

Проект нової Конституції Таджикистану розроблено для всенародного обговорення громадянами республіки. Керівництво цієї центральноазиатської держави заявило, що навіть громадянська війна не може перешкодити законотворчому процесові. Відомо про до проекту, Таджикистан проголосив суверенну, демократичну, правову та світську республіку.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ВІТАЄМО

Шановні панове підприємці, ділові люди, всі члени профспілки «Солидарність»

Примітьте щирі вітання та добрі побажання нашої добрих членів Федерації профспілок України «Солидарність».

Ці два роки випробували на витривалість і терпимість були для нас справжньою перебіркою здатності нової самокерованої профспілки взяти під свій контроль соціальний і правовий захист тих, хто працює в недержавному секторі економіки, тих, хто побірно у нашій можливості й благополуччя нашої країни. Федерація профспілок України «Солидарність» захищає трудящих недержавних підприємств об'єднаних, згуртованих наших рай, щоб разом стабілізувати становище в Україні, відстояти ринкові реформи як запоруку виведення країни з економічної зружухи.

Ю. ЛІВОВАРОВ, голова Федерації профспілок України «Солидарність».

ЛУЧШІЕ ВИДИ МАЛОГО І СЕМЕЙНОГО БИЗНЕСА Недорогие быстрополучаемые установочные для изготовления:

- складной вилы (электронагревом);
- хрустящий картофель;
- пончики в масле;
- воздушный кукуруза;
- гамбургеры;
- мягкое мороженое;
- замороженные блины.

Мы предлагаем — у нас низкие цены.
Тел. в Харькове: (0572) 47-42-60 (круглосуточно) 22-75-72 (с 10 до 17), 33-65-05 (с 17 до 22).

Контакти

В Інституті міжнародних відносин при Київському університеті імені Т.Шевченка відбулася зустріч викладачів та студентів з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Іспанія в Україні Едуардо Хунко Вонетом. Гість поділився своїми враженнями про деякі аспекти роботи іспанського дипломатичного представництва в нашій країні, а також торкнувся міжнародних проблем. Директор Інституту Леонід Губерський підкреслив, що, зокрема, для студентів нині надзвичайно важливо ознайомлюватися з роботою міжнародників-практиків, бо це значно сприятиме навчальному процесу.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Форуми

Те, що маємо, не шануємо

Нещодавно в Амстердамі відбулася міжнародна конференція «Європейська фундація щодо вивчення розвитку підприємництва». Таке зібрання відбувалося вже вчетверте за участю представників Європейського Союзу, Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, низки інших міжнародних фінансових структур, які займаються аналізом і прогнозуванням економічного становища. Наш кореспондент зустрівся з учасником цього форуму радником Президента України з питань сільського господарства Леонідом Козаченком.

— Пане Козаченко, які прогнози щодо розвитку економіки України висловлюють західні фахівці?

— Саме ця конференція присвячена аналізу економічного стану в нових незалежних державах та деяких інших країнах Центрально-Східної Європи. На жаль, оцінки експертів щодо інвестицій, кредитів та фінансування проєктів у нашій країні були досить песимістичні, бо як визначено за спеціальною методикою в Україні від закордонного бізнесмена на рівні 100-відсотковий.

На думку фахівців, найкращі умови для інвестування є в Угорщині. Там найдосконаліше законодавство для інвесторів. А найгірші умови для фінансування — у Чехії. Тому західні банки надають кредити чеським компаніям на таких самих умовах, що й будь-яким іншим західним бізнесменам.

Експерти наголошували на тому, що наша економіка на політику часто-густо не послідовна. Багато критикували недосконале законодавство.

— Чи вказувалося на якісь конкретні проблеми?

— Особливо негативні відгуки були щодо останнього нашого закону про бюджет, який поширює на інвестиції податок на добавлену вартість. Західні підприємці надзвичайно ризикують під час фінансування проєктів в Укра-

Інтер'ю провів Сергій ДАНИЛЕНКО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО СУДОВУ ЕКСПЕРТИЗУ

Цей Закон визначає правові, організаційні і фінансові основи судово-експертної діяльності з метою забезпечення правосуддя України незалежною, кваліфікованою і об'єктивною експертизою, орієнтованою на максимальне використання досягнень науки і техніки.

Розділ I.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття судової експертизи

Судова експертиза — це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів дізнання, попереднього слідства чи суду.

Стаття 2. Законодавство України про судову експертизу

Законодавство України про судову експертизу складається з цього Закону, процесуального законодавства, інших законодавчих актів, міжнародних договорів та угод про взаємну правову допомогу і співробітництво, що регулюють правотворчість у сфері судово-експертної діяльності.

Стаття 3. Принципи судово-експертної діяльності

Судово-експертна діяльність здійснюється на принципах законності, незалежності, об'єктивності і повноти дослідження.

Стаття 4. Гарантії незалежності судового експерта та правильності його висновку

Незалежність судового експерта та правильність його висновку забезпечуються:

процесуальним порядком призначення судового експерта; заборобою під загрозою передбаченої законом відповідальності втручання будь-кого в проведення судової експертизи; існуванням установ судової експертизи, незалежних від органів дізнання та попереднього слідства; створенням необхідних умов для діяльності судового експерта, його матеріальним і соціальним забезпеченням; кримінальною відповідальністю судового експерта за давання заведомо неправдивого висновку та відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків;

можливістю призначення повторної судової експертизи; присутністю учасників процесу в процесі проведення експертизи; наявності часу проведення судової експертизи.

Стаття 5. Максимальне збереження об'єктів дослідження

Під час проведення судової експертизи об'єкти дослідження можуть бути пошкоджені або втрачені лише у тій мірі, в якій це необхідно для дослідження.

Стаття 6. Забезпечення умов праці судового експерта за місцем знаходження об'єктів дослідження

Якщо судову експертизу необхідно провести на місці події або за місцем знаходження об'єкта дослідження, особа або органи, які її призначають, повинні забезпечити судовому експерту безперешкоди доступ до об'єкта дослідження і належні умови праці.

Стаття 7. Організація судово-експертної діяльності

Судово-експертну діяльність здійснюють державні спеціалізовані установи та відомчі служби.

До них належать: науково-дослідні та інші установи судових експертиз Міністерства юстиції України і Міністерства охорони здоров'я України;

експертні служби Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України.

Судово-експертна діяльність може здійснюватися на підприємницьких засадах на підставі спеціального дозволу (ліцензії), а також громадянами за розвиненими договорами.

Ліцензія видається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Науково-методичне забезпечення судово-експертної діяльності

Організація науково-методичного забезпечення судово-експертної діяльності покладается на міністерства і відомства, до системи яких входять спеціалізовані установи та відомчі служби,

Стаття 13. Права судового експерта

Незалежно від виду судочинства судовий експерт має право:

- 1) ознайомлюватися з матеріалами справи, що стосуються предмета судової експертизи, і подавати клопотання про надання додаткових матеріалів;

Проведення судових експертиз іншими спеціалізованими установами та відомчими службами фінансується за рахунок коштів, що виділяються їм на проміт державного та місцевих бюджетів, а науково-дослідним установам — за рахунок замовника.

Інші роботи зазначені установою

їні забезпечується цими органами.

Стаття 20. Інформаційне забезпечення

Установи, організації та підприємства незалежно від форм власності зобов'язані надавати спеціалізованим установам та відомчим службам, що проводять судові експертизи, за їх запитом натурні зразки або каталоги своїх продуктів, технічну документацію та іншу інформацію, необхідну для створення і оновлення методичної та нормативної бази судової експертизи.

Спеціалізовані установи та відомчі служби, що проводять судові експертизи, мають право одержувати від судів, органів дізнання і попереднього слідства зняття злочинів та інші речові докази, щодо яких зазначено провадження у справах, для використання в експертній і науковій діяльності.

Стаття 21. Кадрове забезпечення

Фахівці для спеціалізованих установ та відомчих служб, що проводять судові експертизи, готують вищі навчальні заклади, надають спеціальну підготовку та підвищують кваліфікацію на курсах та в інститутах удосконалення відповідних міністерств і відомств.

Вивчення потреб у підготовці, спеціалізації та підвищенні кваліфікації кадрів експертів, а також розроблення пропозицій щодо задоволення цих потреб здійснюється міністерствами і відомствами, до системи яких входять установи та служби, що проводять судові експертизи.

Розділ IV.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Стаття 22. Проведення судової експертизи за дорученням відповідного органу чи особи іншої держави

У разі проведення судової експертизи за дорученням відповідного органу чи особи іншої держави, з якою Україна має угоду про взаємну правову допомогу і співробітництво, застосовується законодавство України, якщо інше не передбачено зазначеною угодою.

Оплата вартості судової експертизи здійснюється за домовленістю між замовником і виконавцем судової експертизи.

Стаття 23. Зауваження фахівців з інших держав для спільного проведення судових експертиз

Керівники спеціалізованих установ та відомчих служб, що проводять судові експертизи, у необхідних випадках мають право за згодою органу або особи, що призначає судову експертизу, виконувати за складу експертних комісій пропані фахівців інших держав. Такі спеціальні експертні комісії здійснюють судові експертизи за нормами процесуального законодавства України.

Плата іноземним фахівцям за участь у судовій експертизі та відшкодування інших витрат, пов'язаних з її проведенням, здійснюється за домовленістю сторін.

Стаття 24. Міжнародне науково-співробітництво

Спеціалізовані установи та відомчі служби, що виконують судові експертизи, користуються правом встановлювати міжнародні наукові зв'язки з установами судових експертиз, криміналістички тощо інших держав, проводячи спільні наукові конференції, симпозіуми, семінари, обмінюючи стажистами, науковою інформацією і друкованими виданнями та здійснюючи спільні видання в галузі судової експертизи і криміналістики.

Президент України

Л.КРАВЧУК.

м.Київ, 25 лютого 1994 року.

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про порядок введення в дію Закону України «Про судову експертизу»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про судову експертизу» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

протом 1994 року подати Верховній Раді України пропозиції про приведення законодавчих актів України і привести рішення Уряду України у відповідності із Законом України «Про судову експертизу», а також забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами державної виконавчої влади України їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону;

до липня 1994 року визначити категорії посад працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз та відомчих експертних служб відповідно до Закону України «Про державну службу»;

до червня 1994 року затвердити Положення «Про Координаційну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України».

м.Київ,

25 лютого 1994 року.

Голова Верховної Ради України Л.ПЛОЦЬ.

що проводять судові експертизи.

Для розгладу найважливіших питань розвитку судової експертизи, що мають міжвідомчий характер, при Міністерстві юстиції України створюється Координаційна рада з проблем судової експертизи, яка діє відповідно до Положення про неї, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Міністерство юстиції України забезпечує видання міжвідомчого науково-методичного збірника «Криміналістика та судова експертиза».

Стаття 9. Реєстр судових експертів

Міністерство юстиції України веде Реєстр атестованих судових експертів державних і підприємницьких структур та громадян.

Атестація судових експертів числа працівників підприємницьких структур та громадян проводиться Міністерством юстиції України або Міністерством охорони здоров'я України відповідно до їх функцій.

Органи дізнання, попереднього слідства і суди зобов'язані доручати проведення судових експертиз персоналі фахівцям, внесеним до цього Реєстру.

Розділ II.

СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ

Стаття 10. Особи, які можуть бути судовими експертами

Судовими експертами можуть бути особи, які мають необхідні знання для давання висновку з досліджуваних питань.

Фахівці державних спеціалізованих установ і відомчих служб, що проводять судові експертизи, повинні мати вищу освіту, пройти відповідну підготовку та атестацію як судові експерти певної спеціальності.

Стаття 11. Особи, які не можуть бути судовими експертами

Не можуть залучатися до виконання обов'язків судового експерта особи, визнані у встановленому законом порядку невіддатими, а також ті, які мають судимість.

Інші обставини, що зобов'язують участь особи як експерта в судочинстві, передбачаються процесуальним законодавством.

Стаття 12. Обов'язки судового експерта

Незалежно від виду судочинства судовий експерт зобов'язаний:

- 1) провести повне дослідження і дати обґрунтований та об'єктивний психологічний висновок;
- 2) на вимогу органу дізнання, слідчого, прокурора, суду, суду дати роз'яснення щодо даного ним висновку;
- 3) заявляти самовідвід за наявності передбачених законодавством підстав, які виключають його участь у справі.

Інші обов'язки судового експерта передбачаються процесуальним законодавством.

2) являтися в акті судової експертизи на виявленні в ході її проведення факти, які мають значення для справи і з приводу яких йому не були поставлені питання;

3) з дозволу особи або органу, які призначають судову експертизу, бути присутнім під час проведення слідчих чи судових дій і заявляти клопотання, що стосуються предмета судової експертизи;

4) подавати скарги на дії особи, у провадженні якої перебуває справа, якщо ці дії порушують права судового експерта;

5) одержувати винагороду за проведення судової експертизи, якщо її виконання не є службовим завданням.

Інші права судового експерта передбачаються процесуальним законодавством.

Стаття 14. Відповідальність судового експерта

Судовий експерт на підставах і в порядку, передбачених законодавством, може бути притягнутий до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної чи кримінальної відповідальності.

Розділ III.

ФІНАНСОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ УСТАНОВ ТА ВІДОМЧИХ СЛУЖБ

Стаття 15. Фінансування

Проведення науково-дослідних установи судових експертиз наукових розробок з питань організації та проведення судових експертиз фінансується за рахунок державного бюджету.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення доповнення до Закону України «Про підприємництво»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про судову експертизу» Верховна Рада України постановляє:

Частину другу статті 4 Закону України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст.168) доповнити абзацом такого змісту:

«судово-експертна діяльність».

Президент України

Л.КРАВЧУК.

м.Київ,

25 лютого 1994 року.

Екологія

На кого працювати?

На Київському ВО «Радикал» побудовано установку для очищення викидів від ртуті. Тепер газ із амальгами цього цеху очищають до норм, нижчих за гранично допустимі концентрації. Про це, може, не варто було б ігадувати, якби не майбутнє будівництво таких установок у Полтаві, Нікитівці та чотирьох містах Росії.

На «Радикал» будівництво розпочали ще за часів початку уваги до екології, і завершення його можна було зачекати. Та коли немає валюти, потрібні поглиначі та вентилятори можна придбати тільки на Уралі та в Москві. А це, принаймні, справа довга. Ще й фірма «Мовен» за вентилятори ждала до цукор, то метал, то електродвигуни, змінюючи власні бажання в останню мить. Це та сама фірма, яка прогуділа вуха: «Если в нашем доме душно, значит вновь пришла пора с вентилятором заводом заключать договора». І зрештою поставила малопродуктивні вентилятори. Довелось удосконалити фільтри...

Проте випуск потрібних вентиляторів можна налагодити в Україні. МНТП «Природа» розробило відповідну документацию. Та звернення й ціло підприємства, й Академії наук, і екологів Києва до міської влади були марні. На цю справу не дали жодної копійки. Створені також фільтри та поглиначі європейського рівня, але для їх виготовлення теж потрібні кошти. Вистачило б, мабуть, навіть незначної частини «природоохоронних» штрафів, та їх використовують чомусь не на практичну екологію.

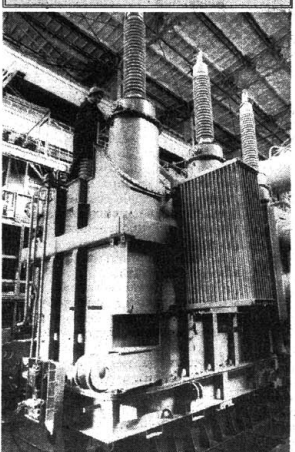
Сьогодні, коли на шось златий, не пропаде. Тож і МНТП «Природа» може співпрацювати, скажімо, з платіжспроможним Красноярським ВО «Сибволокно». Але поряд з Києвом, є ВО «Хімволокно» з таким самим застарілим устаткуванням і шкідливими викидами. І «Природа» трохи не задарма працює там уже третій рік, намагаючись бодати щось змінити. Чи вдасться? Адже на 1994 рік для екології з держбюджету виділили аж... 0,02 відсотка. І, судячи з Національної програми Мінприроди, рішучого наступу не передбачається і в 1994—1997 роках...

Прикро, що навіть продукція українських хімізаводів не завжди слугує тим самим. Сумнівні комерсанти з розвинених країн, де вже закрито чимало шкідливих виробництв, прагнуть скупили її за демпінговими цінами.

Тим часом керівники шкідливих підприємств і надалі в десятки разів занижуватимуть цифри щодієв викидів і стоків, обдурюючи уряд і народ. Таких прикладів, на жаль, задовсть.

Семен КАТЕНУК.

Фотофакт

Ось такий трансформатор типу ТАДН-120.000/150 кіловат виготовлено на замовлення Греції корпорцією «Запоріжтрансформатор».

Фото Олексія КРАСОВСЬКОГО (Укрінформ).

ЗАГАЛЬНОВІЗНАНО, що ситуація в будівництві житла є найкращим показником стану економіки в цілому. З підвищенням процентної ставки за кредити масштаби житлового будівництва скорочуються і стають одним з атрибутів загальнооекономічного спаду. І навпаки, їх збільшення вказує на поживлення ділової активності, початок економічного піднесення.

Економічний спад в Україні пов'язаний з найменшійшими процентними ставками на кредитні ресурси. Така ситуація — наслідок економіки розподільного гатунку. Справа тут ось у чому: фінансовий ринок складається з двох секторів — банківських позик і фондового, або інше — ринку грошей та ринку капіталів. Перший з них, банківський ринок, призначений для обслуговування оборотних коштів, тобто торговельно-закупівельного обороту, а другий — інвестиційний — основних фондів, тобто виробництва продукції.

У соціалістичній економіці такого структурування фінансової сфери не було. При формуванні фінансової системи України колишня структура збереглася, але їй були надані функції ринкового регулятора економіки. Однак умови діяльності фінансової системи, як основної економіки держави, радикально змінилися.

Якщо раніше, в умовах розподільної системи, банк слугував для видачі грошей (розподілу їх відповідно до планового завдання), то сьогодні він уже кредитує, тобто слугує джерелом фінансових ресурсів. А фінансові ресурси, як уже зазначалося, бувають короткотерміновими, а бувають і довгостроковими або інвестиційними. Ось ця різниця й зіграла фатальну роль в економічній кризі, яку сьогодні переживає Україна.

При формуванні фінансового ринку України був створений ринок коротких грошей, призначений для торгового обороту, — ринку банківських позик, комерційних банків, і було абсолютне знехтування сфери інвестицій, яка забезпечує виробництво продукції. Для економіки, що нормально функціонує, обидві ці взаємопов'язані сфери перебувають у відносній рівновазі — як шалки терезів. У нас сьогодні одна з цих шалок виявилася високою піднятою, а друга опущеною так низько, що терези можуть зламатися.

Звинування, які звучать на адресу комерційних банків, необгрунтовані. Незважаючи на те, що економічна криза є банківською, комерційні банки в цьому не винні. Вони чесно виконують призначену для них роль — обслуговування торгового обороту. До торгового обороту претензії є (мається на увазі не асортимент товарів, а їх загальна маса). Нема. Отже, нема претензій і до комерційних банків. Але фінансові функції комерційного банку не всеохопні! Він міг видавати, тобто розподіляти, інвестиційні кредити в умовах розподільної економіки, однак не може цього робити в умовах ринку. Це функція інших фінансових інститутів, що діють на інших принципах.

Тому джерелом кризи є не комерційні банки, а монополізм комерційних банків на ресурси. А це вже сфера законодавча, і претензії потрібно віднести до діючого банківського закону, декретів Кабінету міністрів та указів Президента.

До речі, на початку 90-х років, у період прийняття в республіках тоді ще Союзу банківських законів, спеціалісти з цінних паперів попереджали про такий розвиток подій, про небезпечну монополізацію фінансів. Але це означало, голоси якихось там фондівників, коли відбуваються «свадли перелому», народжуються держави, створюється «Ринкова Економіка»...

Через банківський монополізм пройшли всі держави ринкової економіки. І лише його подолання в 30—40-х роках нинішнього сторіччя дає змогу забезпечити поступальний розвиток без значних спадів виробництва, створення соціально

орієнтованої економіки. До речі, економічному зростанню «азатських тигрів» передувало створення всередині цих країн розвинутого інвестиційного ринку, що забезпечує бурхливий розвиток виробництва.

Таким чином, нинішня криза пов'язана з відсутністю вільних інвестиційних ресурсів на фінансовому ринку і може бути названа інвестиційною. Це одна з причин нерозвиненості підприємництва в низьких темпах приватизації. Уявіть собі, що відбудеться з приватизованим підприємством, коли воно втратить бюджетну годівницю, а у вільному ринку знайти інвестиційні ресурси не зможе, бо ринку такого просто нема. Воно загине — збанкрутує, буде перепродане, куплене, закрито...

Тому до того часу, доки не буде подолано інвестиційну кризу, тобто не буде створено фінансову основу для нормальної роботи підприємства в умовах вільного ринку, всі розмови про приватизацію, розвиток підприємництва — не більш ніж розмови.

Такий докладний розгляд проблем

виявляється нездійсненою мрією. Проблему забезпечення себе житлом громадянам доведеться вирішувати самостійно, але держава зобов'язана допомогти їм у цьому. Приватна ініціатива людей, підкріплена державною підтримкою, дасть змогу забезпечити населення житлом значно ефективніше й швидше, ніж державний дядько. Форми забезпечення людей житлом різноманітні. Це оренда, забудова, купівля житла — кооперативного, кондомініумів (ці форми, мабуть, будуть основними, оскільки зникають вартість, сприяють полегшенню вирішення побутових і соціальних проблем — таких, як охорона, технічне обслуговування тощо), одностайних будинків.

А держава повинна контролювати стан середовища проживання і стимулювати зазначені процеси через надання ділянок для забудови, субсидій на квартиру, організацію позик на будівництво чи купівлю житла. І коли контроль та субсидіювання є сферою державних органів, які зберігаються від старого житлового механізму, то організація позик на будівництво та купівлю житла належить до сфери нового для України механізму іпотечного кредитування.

Відповідно змінюється і система фінансування житлового будівництва, його джерела. Попередні джерела фінансування будівництва житла — бюджетне, ЖБК, відомче — дихають на ладан. Ті ж самі ЖБК, по суті, мали бюджетне фінансування. Відомче фінансування в умовах ринку також можливе. Справа в тому, що будь-яке підприємство в умовах нормальної (ринкової) в нашому розумінні економіки вкладає прибуток у розширення виробництва. А коли воно відволікає гроші на житлове будівництво, воно прирікає себе на банкрутство.

Сьогодні питання полягає у створенні системи іпотечного кредитування, забезпечення необхідної організаційної та законодавчої бази. Потрібний закон про іпотеку, відповідні положення в «Законі про державну житлову політику», Земельному кодексі.

Розширення фінансової бази житлового будівництва здійснюється поворотом коштів з грошового ринку на інвестиційний, у сферу іпотечного кредитування житлового будівництва. Чому? Сказано раніше. Як? Цей механізм теж нескладний. На стадії вивчення іпотечного кредитування житлового будівництва таке переорієнтування фінансів слід здійснити законодавчо, надалі, після того, як інвестиційний сектор сформується, взаємодія цих сфер фінансового ринку буде саморегулююною.

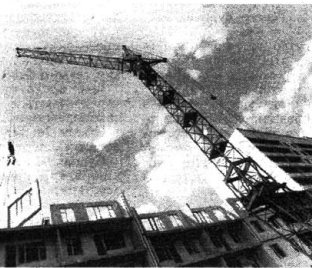
Ефективність і швидкість запуску в роботу системи фінансування житлового будівництва залежать від допоміжних дій і політичних заходів з боку уряду. Держава обов'язково повинна грати роль гарантованого джерела фінансування. Треба мати на увазі, що найпростіший шлях прямого цілового державного субсидування веде в безвихідь. По-перше, через те, що субсидований кредит дає можливість використовувати власні ресурси на інші цілі, тим самим знижуючи ефективність використання коштів на житло (аналогічно до того, як це відбувається з фінансуванням сільського господарства), і, по-друге, прями субсидії — інфляційні чинники і не покривають інфляційних витрат фінансування житла тощо.

Уникнути цього глухого кута дає змогу надання кредитів під житло на основі закладної (іпотечне кредитування). Використання різних типів закладних допоможе врахувати багато економічних і соціальних чинників — інфляцію, прибутки сім'ї та їх зміну тощо.

Реальність така, що через рік-півтора не менше 70 відсотків будівництва має функціонувати на основі іпотечного кредитування. Тільки в цьому порятункові галузі, порятунок усієї житлової політики.

Сергій ВАНЮШКІН,
кандидат технічних наук, президент
Кримського іпотечного фонду.

ОСНОВА ЖИТЛОВОЇ ПОЛІТИКИ — ІПОТЕКА?..

створення і значення інвестиційного ринку в Україні пов'язаний з тим, що іпотечне кредитування є найсуттєвішою й найважливішою частиною цього ринку. Більше того, в економічній ситуації, яка сьогодні склалася, створення інвестиційного ринку в Україні може здійснюватися виключно шляхом створення системи іпотечного кредитування, бо, по-перше, іпотека є наймогутнішим антиінфляційним механізмом, оскільки за своєю суттю не має інфляційної основи і є шляхом припинення кредитної емісії грошей; по-друге, іпотека забезпечує в першу чергу фінансування житлового будівництва й сільського господарства, подолання спаду, в яких забезпечує піднесення всієї економіки шляхом мультиплікативного розширення. І, нарешті, іпотека сьогодні — єдиний реальний шлях вирішення житлової проблеми. А це — надзвичайно важливе соціально-політичне завдання будь-якої держави, гарантія її соціальної стабільності.

Яким би дивним це не здавалося, але основна перепона зростання житлового будівництва сьогодні — бюджетне фінансування. Постійний бюджетний дефіцит, викликаний стагнацією виробництва, яка в свою чергу викликана браком інвестиційних ресурсів, веде до скорочення асигнувань на будівництво (в абсолютних, а не відносних величинах). Зі зростанням інфляції та економічного спаду абсолютні величини бюджетних асигнувань скорочуються дедалі більше й більше. Тому підхід до фінансування житлового будівництва, який сформувався в минулі роки, веде у безвихідь, прирікає галузь і стару житлову політику на вимирання.

Виходом із цього глухого кута є докорінна зміна підходів до житлової політики. Державне забезпечення житлом ви-

25-29 апреля 1994 года

NOWEA INTERNATIONAL

на территории Национального Выставочного Центра
(проспект Глушкова, 1)

фирма «**НОВЕА Интернациональ**» (г. Дюссельдорф)

совместно с Торгово-промышленной Палатой Украины
при содействии Министерства здравоохранения, Министерства экономики,
ЦБТИ легкой промышленности

проводит **Международные Специализированные Выставки**

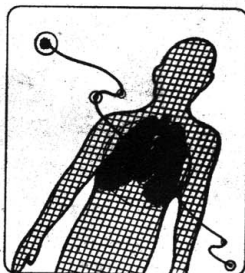
INMED'94

&

CONSIMEX'94

ИНМЕД-94
оборудование
для больниц
и поликлиник
(павильоны 9 и 11)

КОНСИМЕКС-94
товары
народного
потребления
(павильон 12)

Приглашаем специалистов.
Информация по телефону 228-06-00 в Киеве.

Внимание специалистов сельского хозяйства: **23 - 27 мая 1994 г.**
«НОВЕА Интернациональ» будет проводить 2^ю международную специализированную выставку «Сельхоз'94».

Schwarzkopf

«Шварцкопф» — ведущий немецкий концерн по производству косметических средств для ухода за волосами и телом, а также специальных препаратов для парикмахерских салонов.

Посетите нас на выставке «КОНСИМЕКС'94» с 24 по 29 апреля 1994 г. в Киеве на ВДНХ.

Представительство «Ханс Шварцкопф ГмбХ» —
«Хехст АГ», 252127, Киев,
ул. Героев Оборон, 6.
Телефоны: 267-80-02, 267-80-81.
Факс: 261-74-37.

schauma SEBORIN taft IGORA ROYAL
bac DANÉ Kaloderma Hattric opilca

Реализуем

ЛИНОЛЕУМ,

КЛЕЙ ПВА

а также:

— персональные ЭВМ — аналог «синклера» с дисководом,
— УНИКОТ — систему IBM — совместимых контроллеров для создания АСУ ТП и реконструкции щитов КИПиА.
Гор. Северодонецк,
тел.: (06452) 2-85-32, 2-85-96.

PAREX BANK

Мы ближе, чем Швейцария!

- ОТКРЫТИЕ И ВЕДЕНИЕ СЧЕТОВ Тел. 221649
- МОМЕНТАЛЬНЫЕ МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПЕРЕВОДЫ В ЛЮБОЙ ВАЛЮТЕ Тел. 228276
- КОНВЕРТАЦИЯ И ОБНАЛИЧИВАНИЕ ЛЮБЫХ ВАЛЮТ Тел. 321341
- ПОКУПКА И ПРОДАЖА ВАЛЮТЫ ЗА УКРАИНСКИЕ КАРБОВАНЦЫ, КАЗАХСКИЕ ТЕНГЕ И БЕЛОРУССКИЕ РУБЛИ Тел. 281483
- ЛЮБЫЕ ОПЕРАЦИИ С ЗОЛОТОМ Тел. 273778
- КОДИРОВАННЫЕ СЧЕТА (ВОЗМОЖНО УПРАВЛЕНИЕ ПО ФАКСУ) Тел. 331970
- ДОСТАВКА НАЛИЧНОЙ ВАЛЮТЫ Тел. 223378

Главный офис: ул. Смильш 3, Рига LV-1522, Латвия
Тел.: (013 2) 331970, 222291 Факс: (013 2) 215201
Телекс 161207 PAREX SU

АО

«Укрконтракт» реализует со склада в Киеве: подпергаментную бумагу марки П-3; мешки бумажные в ассортименте.

Возможна поставка вагонами.

Телефакс (044) 559-91-33.

АО Луганский трубный завод

Предлагаем к продаже: отводы, наборы поливочные, сгоны, леса строительные, опоры садовые, лестницы, трубы водогазопроводные.

Тел. в Луганске:

Отдел сбыта (0642) 57-39-74,

Начальник отдела сбыта (0642) 95-32-84, зам. по экономике 95-42-60,

Телефакс (0642) 95-32-84.

ISKRA INDUSTRY CO., LTD.

Японская фирма «Искра Индустри Ко., Лтд.» приглашает посетить нашу экспозицию на международной медицинской выставке «Инмед-94». Мы представим вашему вниманию продукцию ведущих мировых производителей:

- «ALOKA» — ультразвуковое диагностическое оборудование;
- «OLYMPUS» — эндоскопическая техника;
- «Nihon Kohden» — электрокардиографы, электроэнцефалографы, мониторные системы, полиграфы;
- «ATOM» — оборудование для новорожденных, акушерства и гинекологии;
- «KYOTO Daichi» — биохимические анализаторы;
- «GENERAL ELECTRIC» — компьютерные томографы, магнитно-резонансные томографы, рентгеновские системы;
- «DIREX» — литотризаторы, радиоволновые системы лечения простаты.

Выставка проводится в Национальном выставочном центре Украины с 25 по 29 апреля 1994 г. Фирма «Искра Индустри» приглашает на презентацию новейших ультразвуковых систем фирмы «ALOKA» и эндоскопического оборудования фирмы «OLYMPUS», которая состоится 26 апреля в 11.00 в лекционном зале выставочного павильона. Будем рады видеть вас в павильоне № 9.

Культура

Світ цей, мабуть, справді придумали диаволи. Таки, як Василь Неручок, педагог і президент спортивно-мистецького клубу «Тризуб» з подільського містечка Ланівці. Довідався він від місцевих старожилих, що біля райцентру є братська могила, в якій лежать воєнки-гайдамаки, розстріляні 1919 року більшовицькими окупантами. І вирішив організувати в Ланівцях турнір-фестиваль пам'яті Симона Петлюри, на який запросити спортсменів й естрадних виконавців не тільки зі свого регіону, а й зі всієї України. Спочатку, в 1992 році, цей задум йому вдалося реалізувати частково — як дала змогу час і фінанси. Але заспів, чи точніше — прозів, було взято добрий, і вже торік у Ланівцях з'їхалися любительські футбольні команди і молоді естрадні виконавці з багатьох областей нашої країни.

Останнього, невідомого для фестивалю було відправлено панакхиду на могилу воїнів-петлюрців у райцентрі. Того ж дня в селі Вербовацьке, де 1919 року сформували загін добровольців, який влився в ряди армії Директорії, освятили техніку, призначену для живиних робіт.

Отже, фестиваль загальною вдався. А що так і залишилося в задумах, від чого в ході підготовки довелося відмовитися? Власне, з цього й почалася наша розмова із президентом спортивно-мистецького клубу «Тризуб» Василем Неручком.

Ми не змогли вручити командам-учасницям футбольного турніру комплекти спортивної форми. Ціни так зросли, що придбати їх нам було не під силу. Не провели й конкурс відеофільмів, мало надійшло заявок.

Саме через брак коштів не вдалося обгородити орендований «Тризубом» стадіон, впорядкувати охоронну зону довкола могил воїнів-петлюрців.

Певна річ, що без допомоги спонсорів не обійшлося.

Серед них, хто підтримує нас і морально, і матеріально, передусім хочуть назвати селянські спілки «Перемога» і «Хлібороб України», місцеві підприємства «Екос», «Конкурент», «Проліс», підприємства з виробництва яловичини. І, звісно, Лановецьку районну раду і Тернопільську обласну держадміністрацію.

Хочу подякувати і нашому землякові, відомому художникові Іванові Марчуку, який оформив на потреби фестивалю два американські ларіари.

Але й цього виявилось недостатньо — ми досі не сплатили торішніх боргів.

Можливо, про спортивно-мистецький клуб «Тризуб», як і про сам фестиваль, ще мало знають в Україні?

Річ в іншому. Багато людей, котрі мають гроші й можливість підтримати фестиваль, не розуміють, навіщо

ДИВАЦТВО, ЯКЕ ПРИНОСИТЬ КОРИСТЬ

його проводити? Мовляв, тими талантами, яким даємо дорогу, нікого сьогодні не здивуєш — потрібні «зірки», потрібні імена. Так, «зірки» — і в спорті, і на естраді — привертають увагу всіх. Але що робити тим, хто не потрапляє до першої чи другої шеренги, хоча також наділений талантом? Хіба про них маємо забути, не опікуватися ними? Та й хто може заперечити, що з-поміж тих юних футболістів і виконавців, яких ми бачили і чули торік у Ланівцях, через два-три роки хтось не стане непересічним талантом?

— Отже, турнір-фестиваль пам'яті Симона Петлюри матиме цюгоричне продовження?

Думаю, що скоріше внаштьмо його наступного року. Бо як нас ще до недавня вчили: ліпше менше, та краще. І хоч «Тризубові» з самого початку допомагає Бог — я в цьому твердо переконаний, ще раз випробувати його доброту не маємо права. Все залежатиме від того, чи відгукнуться спонсори.

Але й тепер не сидимо склавши руки. В Ланівцях і сусідніх з ними районів вже розпочався за круговою системою відбірковий футбольний турнір, переможці якого візьмуть участь у фінальних іграх. До них потім приєднаються запрошені команди із сільських областей України. Певна річ, що футбольні матчі супроводжуються культурно-просвітницькою програмою.

Треба сказати й про інше. З нагоди 550-річчя заснування Ланівців, яке скоро відзначимо, наш клуб розро-

бив програму регіонального фольклорно-спортивного фестивалю «Волинські гостинні», в якому виявили намір взяти участь, окрім наших земляків, спортсмени й самодіяльні виконавці з сусідніх районів — Шумського, що на Тернопільщині, та Білогірського і Теофіпольського із Хмельниччини.

Знайшлися і перші спонсори, зокрема місцеві селянські спілки. Сподіваємося, що «Волинські гостинні» покличуть до рідних країв і наших земляків, які стали відомими науковцями, літераторами, духовними особами, митцями, спортсменами. Особливо в дні Великодніх свят «Тризуб» очолює відгукнення на їхні пропозиції стосовно творчих зустрічей. Контактні телефони в Ланівцях: 2-20-38 або 2-18-87.

Думаю, що від такої співпраці «Волинські гостинні» стануть відвертими, теплішими, домашніми за своєю суттю і духом.

Тернопільська область.
На знімках: у Ланівцях, на фестивалі, виступає популярний співак з Івано-Франківська Левко Бондар («А моя цюця живе у Занібарі...») у куди втретє поїде перехідний кубок імені Симона Петлюри?

Розмову про
Романа БАТРИЧА.

Нетрадиційна медицина

Як я стала на ноги

У свої 34 роки була я зовсім безпомічна та хвора. Сім'я моя розвалилася, я розчарувалася у житті та людях. Кинула роботу, разом з донькою жили на аліменти... Одного разу вранці я не могла підвестися з ліжка. «Ніхто мені не допоможе», — безнадійно подумала.

Перше повідомлення про те, що в майбутньому врятувало мене, принесла донька: «Мамо, я сьогодні бачила людей дуже радісних, вони з усіма вітаються, облівають холодною водою й кажуть, наче будь-які хвороби їх обминають. Це вони кажуть, наче поради, як одужати, їм дав якісь учитель Іванов. Може, й ти спробуєш?»

Яке у мене виникло бажання жити, не можу вам передати! Уперше облівалася водою у ванні без розуміння того, що саме роблю. Відір в один бік летіло, а — у другий. Одне слово, не сподобалося. Але непокоїли сумніви: можливо, щось зробила не так? Виявляється, перед цією «операцією» треба було стати босими ногами на землю, набрати у дні повітря і попросити Вчителя: «Учитель, мій дорогий, дай мені мого здоров'я».

Уперше до Головісцького лісу мені допомогла прийти донька. Люди, які там були, роз'яснили, що маю робити. Я попросила в Учителя здоров'я для себе, занурилася на мить у крижану джерельну воду і... кудись зникла з життя. Відчула невимовне полегшення. Неначе ланцюги з мене поспадали.

Відтоді я намагалася виконувати дванадцять порад Учителя, серед них і така: «Я прошу, а благаю всіх людей: ставай і займай своє місце в природі. Воно ніким не зайняте і не купується ні за які гроші, лише власними діями і працею в природі собі на благо, щоб тобі було легко».

Дуже важко слухати радіо, дивитися телевізор і читати газети, коли скарги на життя. Хочеться до кожного підійти і сказати: «А вийді ось так за які гроші, лише власними діями і працею в природі собі на благо, щоб тобі було легко».

Хочу подякувати, наче вода, повітря, земля отруєні. Як можна одужувати у таких умовах? Іванов жив іншим час, це Чорнобиля, та ще й селі. А я скажу так: є речі, які не можна довести або пояснити, а тільки треба взяти й спробувати. І тоді зрозуміти сам, що не земля, а наша свідомість отруєна. І як наслідок — усе наше життя отруєне. Але тільки через людську свідомість можна будь-що поліпшити на землі. Тисячі людей, які стали на стегу Вчителя Іванова, розуміють, що це справді так.

Вирішила з'їздити до Будинку Вчителя, в Луґанську область. Цей Будинок Здоров'я споруджено для всіх, кому лиш потрібна допомога. Там я дізналася, що Порфирій Корітович Іванов — проста людина, але думки, які він залишив людям, дуже вагомі. Після сорока років незрозуміння до нього нарешті приходять визнання через незграж, які стали відомими, через параді... чи, як підіймає на ноги.

У Будинку Вчителя мене зустріла Валентина Леонівна Сузаревська, перша помічниця Вчителя в його справі. Вона нас нагодувала, напоїла. Переночували. Уранці наступного дня вона стала приймати спочатку дітей, потім чоловіків, а останнім — жінок. Облівала холодною водою, робила масаж, давала «летуку» — поради Вчителя. Давши їй мені настанови й фотографію Вчителя, сказала: «Треба працювати, трудитися. Тримайтеся за «летуку» обома руками й просіть Учителя так, щоб у серці був щем. І не дай відвасумніватися у тому, хто такий Учитель!».

Повернувшись додому, я зразу ж влаштувалася на роботу — так я зрозуміла поради Вчителя. Значно пізніше я зрозуміла, що робота нам необхідна не так для того, щоб мати за що їсти й одягатися, а для того, щоб мати можливість стати справжньою людиною. І судило, і лікарі над собою відпочиває.

Ірина САФОНОВА,

Вік редакції: Принагідно довідомляємо, що в Києві під орудою Українського центру здоров'я МОЗ та інших поважних громадських організацій протягом трьох днів відбудуться зустрічі, присвячені Ідеї Учителя Іванова. 23 квітня у Львові зустрітуться вчителі об'єднання імені Корольова (вул. Василевка, 15), 24—25 квітня — у Гідропарку.

Залишилася одна вакансія

Учасникам чоловічого чемпіонату країни з баскетболу у вищій лізі залишилося провести шість матчів завершального туру, і тоді визначиться змагання клубів, які й поведуть боротьбу за медалі за системою «лей-аут».

У принципі, як відомі всі колективи. А от на восьму вакансію претенденти — київський ЦСК ЗСУ і нікопольський «Перспективний». Отже, незабаром в ід — київський «Будівельник-Анакода» в 1/4 фіналу зустрінеється з посамим клубом «БПЛА-Молда» (Одеса) з «ТІТТ-Маріам» (Харків), «Київ-Баскет» з «Корабелом» (Миколаїв), «Шхтар-АСКО» (Донецьк) — зі «Спартакос» (Луґанськ). Стартіві поєдинки мають пройти в перших числах травня. Команди змагатимуться до трьох перемог.

Але вже тепер лунають певні голоси відносно доцільності проведення «лей-ауту», — говорить директор клубу «Київ-Баскет» Едуард Демчук. — Що ж, комуось корить образи отримати нагороди титули й заробити гроші в сервокубі. Однак існують закони і нехтувати ними не годиться. Для нас головний закон — положення про змагання. І мало-

Баскетбол

кові зрозуміло, що фінальна частина чемпіонату за кубковою системою — додаткова популяризація баскетболу, відмінна школа для підвищення майстерності молодих гравців. За таких умов більшість поїєть, що національній першості — то серйозні й авторитетні змагання.

До речі, 25 і 26 квітня в Київському палаці спорту пройде своєрідна релікція чвертьфіналу. Адже в чергових матчах попереднього етапу зустрінуться претенденти на медалі: «Київ-Баскет» і «Корабел». За традицією, фірма «Денді» постаралася подарувати болельщикам і спортсменам яскравий спектакль. Буде багато музики, цікавих конкурсів з дорогими призами. І, звичайно, сподіватимемося, що й баскетбольні команди продемонструють високого рівня.

Отже, приходьте до Палацу спорту і станьте учасниками свята. Матчі починаються о 18.30.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Тільки результати

Футбол. Першість країни. Перехідна ліга. 20 тур. «Сурж» (Судак) — «Фрунзе» (Сакі) — 1:1, «Оскол» (Куп'янськ) — «Фетровик» (Хуст) — 2:0, «Сілур» (Харків) — «Бескид» (Надвірня) — 2:0, «Сіріус» (Жовті Воля) — «Авангард» (Жидачів) — 3:0, «Електрон» (Ромни) — «Хутровик» (Тисмениця) — 0:0, «Нива» (Миронівка) — «Промінь-АПК» (Самбір) — 1:0, «Гарт» (Вородинка) — «Медик» (Моршин) — 5:0, ЦСК ЗСУ (Київ) — «Торпедо» (Мелітополь) — 0:0, ФК «Львів» — «Віктор» (Запоріжжя) — 0:0.

Третій раз поспіль чемпіоном Італії став клуб «Мілан». Цього разу перемога до міланців прийшла достроково.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.

Видавець — Президія Верховної Ради України.

252019, м. Київ-19.

вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСКИЙ, В. СУДІДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:

252047, Київ-47.

вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОН: для дозвонів — 441-88-23;

• ТЕЛЕФОН: для дозвонів — 224-77-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

• Рукописи не повертаються.

• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КІП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель. • Редакція не зобов'язана публікувати анонси публікацій. • За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить з 5 разів на тиждень.

(впрямий набір і поштоматом) українською і російською мовами.

Індекс 4895.

Тираж 312282.

Комітет друку видавництва «Преса України».

152047, Київ-47.

проспект Перемоги, 58.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 9311074.

Газети набрано і звертано в комп'ютерному центрі «Голосу України».